

Forkynneren på 15 minutter

Om du leser disse følgende avsnittene, vil du få helheten og sammenhengen i Forkynneren på omtrent et kvarter. Du vil få bokens høydepunkter og de viktigste avsnittene og versene. Kanskje du også her vil finne ord som har noe å fortelle deg i Norge i 2022, i ditt liv?

- 1,1-18
- 2,1-26
- 3,1-15
- 6,1-12
- 11,1-10
- 12,1-8

Fakta om Forkynneren

Boken er med i alle ulike versjoner av den hebraiske samlingen av hellige skrifter. Denne, som i stor grad faller sammen med vårt GT er delt inn i tre deler: Loven, Skriftene og Profetene. Disse tres forbokstaver på hebraisk, gir navnet til det «hebraiske GT»: *Tanak*. Forkynneren er her regnet til skriftene.

Salomos trekk og historie skinner gjennom flere steder i boken, men bibelforskere antar at boken er betraktelig yngre i sin nåværende form, kanskje mellom 450 og 200 f.Kr. Dette betyr ikke at innholdet ikke på ene eller annen måte kan skrives tilbake til Salomo. Noe av stoffet er nemlig mye eldre enn det yngste.

Nøkkelord og stikkord i Ruts bok

Mening. Forgjengelighet. Ungdomstid. Alderdom. Guds frykt. Visdom.

Spørsmål til samtale eller ettertanke

Hva sier Forkynneren om meningen med livet?

Hva sier den om hva som til syvende og sist er verdt å bruke livet på?

Har boken en veiledning til livsholdning i livets høst?

Og hva med livets vår?

Forkynneren i Det nye testamente

Forkynneren har et svært lite gjennomslag i Det nye testamente. Av alle bokens fotnoter, er det bare 3-4 av dem som viser til NT, men en av dem er interessant. I Fork 11,5 står det: «Like lite som du vet hvordan vinden blåser og knoklene dannes i mors liv, like lite kan du forstå Guds gjerninger, han som gjør alle ting.» Et ekko av dette er Jesu ord til Nikodemus Johannes 3, der Den hellige ånd sammenlignes med vinden som «blåser dit den vil, du hører den suser, men du vet ikke hvor den kommer fra, og hvor den farer hen.»

Ord å ta med

«Alt har sin tid, det er en tid for alt som skjer under himmelen: en tid for å fødes, en tid for å dø, en tid for å plante, en tid for å rykke opp, en tid for å drepe, en tid for å lege, en tid for å rive ned, en tid for å bygge, en tid for å gråte, en tid for å le, en tid for å sørge, en tid for å danse, en tid for å kaste stein, en tid for å samle steiner, en tid for å ta i favn, en tid for å la favntak være, en tid for å lete, en tid for å miste, en tid for å bevare, en tid for å kaste, en tid for å rive i stykker, en tid for å sy sammen, en tid for å tie, en tid for å tale, en tid for å elske, en tid for å hate, en tid for krig og en tid for fred.»

(3,1-8)

Forkynneren

Boken oppsummert

Boken innledes med ordene: «Ord av Forkynneren, sønn av David og konge i Jerusalem.» Den gir seg dermed ut for å være ført i pennen av en av Davids sønner, hvorav Salomo er den opplagte kandidaten. Forkynnerens fortellergrep er en aldrende konge som ser selvkritisk tilbake på livet for å trekke lærdom ut av det. Det stilles en lang rekke filosofiske spørsmål. Mange av dem får også et svar i boken. Temaene er eksistensielle og handler for eksempel om hva et menneske er og hva som er meningen med livet. Forkynneren forsøker å avsløre livets tomhet og forgjengelighet, og legger ikke skjul på at Gud er den faktoren som, når alt kommer til alt, gir dyp mening. Boken forsøker å peke på den beste måten å leve på, og hemmeligheten ligger gjerne i de små tingene, de nære ting, som å spise, drikke og arbeide. Alt dette er gaver fra Gud, men uten Gud i livet, er også dette vanskelig å finne en dyp mening i. Det tilbys ingen enkle løsninger, og både den kloke og ukloke lever under samme kår og vil til slutt møte døden, uten alt vi samlet oss. Som en avslutning av boken oppsummeres det hele enkelt og typisk: «Dette er summen av alt du har hørt: Frykt Gud og hold hans bud! Dette gjelder for alle mennesker.»

Forkynneren er tema for gudstjenesten søndag 20. februar.